

1973. évi 22. törvényerejű rendelet

a Magyar Népköztársaság¹ és az Amerikai Egyesült Államok között Budapesten, az 1972. évi július hó 7. napján aláírt konzuli egyezmény kihirdetéséről²

Hatályos: 2007. 01. 01. –

(A megerősítő okiratok kicserélése Washingtonban, 1973. június 6-án megtörtént.)

1. § A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Magyar Népköztársaság és az Amerikai Egyesült Államok között Budapesten, 1972. július 7-én aláírt konzuli egyezményt e törvényerejű rendelettel kihirdeti.

2. § Az Egyezmény magyar nyelvű szövege a következő

„ KONZULI EGYEZMÉNY a Magyar Népköztársaság és az Amerikai Egyesült Államok között

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa és az Amerikai Egyesült Államok Elnöke attól az óhajtól vezetve, hogy szabályozzák a kapcsolatokat a konzuli területen, s így módon hozzájárulnak a két ország közötti kapcsolatok fejlesztéséhez, valamint állampolgáraik jogai és érdekei védelmének megkönnyítéséhez elhatározták, hogy Konzuli Egyezményt kötnek és e célból Meghatalmazottaikká kinevezték:
a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa
Péter János külügyminisztert,
az Amerikai Egyesült Államok Elnöke
William P. Rogers külügyminisztert,
akik az alábbiakban állapodtak meg:

I. rész

MEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

Az Egyezmény alkalmazása körében a következő kifejezéseken az alábbiakat kell érteni:

1. a „konzulátus” főkonzulátus, konzulátus, alkonzulátus vagy konzuli ügynökség;
2. a „konzuli tisztviselő” az a személy - ideértve a konzulátus vezetőjét is -, akit ennek az Egyezménynek a rendelkezéseivel összhangban kineveztek és konzuli feladatok ellátásával bíztak meg;
3. a „konzuli alkalmazott” az a személy, akit a küldő állam a konzulátuson igazgatási, műszaki vagy kisegítő feladatok ellátásával bízott meg és erről az 5. cikk (1) bekezdése szerint a fogadó államot értesítette,
4. a „küldő állam hajója” a küldő államban lajstromozott hajó.

II. rész

KONZULÁTUS LÉTESÍTÉSE ÉS KONZULI KINEVEZÉSEK

2. cikk

- (1) A küldő állam a fogadó állam területén ennek az államnak a hozzájárulásával létesíthet konzulátust.
- (2) A konzulátus székhelyét, rangját, valamint a konzuli kerületet a küldő és a fogadó állam közös megegyezéssel állapítja meg.

3. cikk

(1) A küldő állam a konzulátus vezetőjének kinevezése előtt diplomáciai úton megkéri a fogadó állam hozzájárulását a kinevezéshez.

(2) A konzulátus vezetője akkor kezdheti meg működését, amikor konzuli megbízása vagy a kinevezésről szóló más okirat bemutatása után a fogadó államtól működési engedélyt (exequatur) vagy egyéb hozzájárulást kapott.

(3) A konzuli megbízásban vagy a kinevezésről szóló más okiratban fel kell tüntetni a konzulátus vezetőjének nevét, rangját, a konzuli kerületet és a konzulátus székhelyét.

(4) A fogadó állam a konzuli megbízás vagy a kinevezésről szóló más okirat bemutatása után lehetőleg rövid időn belül díjmentesen kiadja a konzulátus vezetője részére a működési engedélyt (exequaturt) vagy az egyéb hozzájárulást.

Ha a fogadó állam megtagadja a működési engedélyt (exequaturt) vagy egyéb hozzájárulás megadását, ennek indokait nem köteles közölni a küldő állammal.

(5) A fogadó állam a működési engedély (exequatur) vagy egyéb hozzájárulás megadása előtt is hozzájárulhat ahhoz, hogy a konzulátus vezetője ideiglenesen ellássa feladatát.

(6) A fogadó állam a működési engedély (exequatur) vagy egyéb hozzájárulás, illetőleg az ideiglenes hozzájárulás megadásakor megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a konzulátus vezetője a feladatait elláthassa.

4. cikk

(1) Ha a konzulátus vezetője feladatát bármely oknál fogva nem tudja ellátni, vagy hivatala ideiglenesen nincs betöltve, a küldő állam e hivatal ideiglenes ellátása céljára az ugyanazon konzulátuson vagy a fogadó államban levő másik konzulátuson működő konzuli tisztviselőt vagy ebben az államban levő diplomáciai képviselte diplomáciai személyzetének tagját kijelölheti. Ennek a személynek a nevét a fogadó állam külügyminisztériumával előzetesen közölni kell.

(2) A helyettesítő tisztviselőt ugyanazok a jogok, kiváltságok és mentességek illetik meg, illetőleg ugyanazok a kötelezettségek terhelik, mintha őt a 3. cikk alapján nevezték volna ki.

(3) Ha az e cikk [\(1\) bekezdésében](#) foglaltak szerint a konzulátus ideiglenes vezetésével a küldő állam diplomáciai képviselte diplomáciai személyzetének tagját bízták meg, e megbízás nem érinti diplomáciai kiváltságait és mentességeit.

5. cikk

(1) A 3. cikk rendelkezései alá nem eső konzuli tisztviselő, valamint a konzuli alkalmazott nevét, állampolgárságát, rangját és feladatkörét a küldő állam diplomáciai úton előre közli a fogadó állam külügyminisztériumával.

(2) A fogadó állam - a küldő állam kérésére - az [\(1\) bekezdésben](#) említett konzuli tisztviselő részére olyan okmányt bocsát ki, amely tanúsítja, hogy a konzuli tisztviselő konzuli feladatokat lát el.

6. cikk

(1) *a)* Konzuli tisztviselő csak a küldő állam állampolgára lehet és nem lehet a fogadó állam állampolgára vagy állandó lakosa.

b) Konzuli alkalmazott a küldő állam állampolgára, a fogadó állam állampolgára vagy harmadik állam állampolgára lehet.

(2) A fogadó állam előzetes hozzájárulása szükséges a következő esetekben:

a) a küldő állam állampolgára kinevezéséhez, amennyiben ez a személy más okból engedélyt kapott arra, hogy a fogadó államba belépjen, illetőleg ott tartózkodjék. Ez a megszorítás azonban nem alkalmazható olyan személy esetében, aki már a küldő államnak a fogadó államban levő konzulátusa vagy diplomáciai képviselte személyzetének tagja;

b) a fogadó állam állampolgárának vagy állandó lakosának vagy harmadik állam állampolgárának konzuli alkalmazottként történő kinevezéséhez.

7. cikk

A fogadó állam bármikor és döntésének indokolása nélkül, diplomáciai úton közölheti a küldő állammal, hogy valamely konzuli tisztviselőt, vagy konzuli alkalmazottat nem tartja elfogadhatónak. Ez esetben a küldő állam visszavonja az érintett személy kinevezését, vagy visszahívja őt, illetőleg megszünteti megbízását a konzulátuson. Amennyiben a küldő állam e kötelességének ésszerű időn belül nem tesz eleget, a fogadó állam a konzulátus vezetőjét illetően visszavonhatja a működési engedélyt (exequaturt) vagy az egyéb hozzájárulást, a konzuli tisztviselőt, vagy a konzuli alkalmazottat illetően pedig megtagadhatja e minőségének további elismerését.

III. rész

KÖNNYÍTÉSEK, KIVÁLTSÁGOK ÉS MENTESSÉGEK

8. cikk

(1) A fogadó állam a küldő állam konzuli tisztviselőjével kellő tisztelettel bánik és megtesz minden megfelelő intézkedést a konzuli tisztviselő és a vele együttlakó családtag személye, szabadsága vagy méltósága elleni bármely támadás megakadályozására.

(2) A fogadó állam különös kötelessége, hogy minden megfelelő intézkedéssel megvédje a konzulátust és a konzuli tisztviselő lakását bármely behatolás vagy kártétel ellen és megakadályozza a konzulátus nyugalmának vagy méltóságának csorbítását.

9. cikk

(1) A fogadó állam megkönnyíti a küldő állam számára, hogy a fogadó állam területén, ennek törvényei és más jogszabályai szerint a konzulátus céljára helyiségeket szerezhessen, vagy pedig segíti a küldő államot abban, hogy más módon jusson az elhelyezéshez.

(2) A fogadó állam - amennyiben ez szükséges - segítséget nyújt a küldő államnak ahhoz, hogy a konzuli tisztviselők és a konzuli alkalmazottak megfelelő elhelyezéshez jussanak, feltéve, hogy az utóbbiak nem a fogadó állam állampolgárai vagy állandó lakosai.

(3) A küldő államnak joga van arra, hogy a fogadó állam területén, ennek törvényei és más jogszabályai szerint olyan telket, épületeket és ezek tartozékait, bármely más dolgot szerezzen, tulajdonában tartson, bármilyen időtartamra béreljen, vagy más módon tartson birtokában, amelyek konzuli célokra szükségesek és alkalmasak, ideértve - amennyiben nem állampolgárai a fogadó államnak - a konzuli tisztviselők és konzuli alkalmazottak lakását is.

(4) A küldő államnak joga van arra, hogy az e cikk [\(3\) bekezdésének](#) megfelelően tulajdonában álló vagy bérelt telken a fogadó állam törvényei és más jogszabályai szerint épületet és épületrészeket létesítsen.

10. cikk

A konzulátus kizárólagos céljára szolgáló telek, épületek vagy épületrészek sérthetetlenek. A fogadó állam hatóságai - kivéve, ha ehhez a küldő állam konzulátusának vagy diplomáciai képviselésének vezetője, illetőleg az egyikük által kijelölt személy hozzájárult - az említett telekre, épületekre vagy épületrészekre nem léphetnek be. E bekezdés rendelkezéseit a konzulátus vezetőjének lakására is alkalmazni kell.

11. cikk

A konzuli helyiségek, azok berendezése és a konzulátus vagyontárgyai, valamint közlekedési eszközei mentesek a honvédelmi vagy közérdekű célokra történő igénybevétel minden formája alól.

12. cikk

(1) A konzulátus épületére és a bejárat kapujára, továbbá a konzulátus vezetőjének lakására, valamint az általa szolgálati célból használt közlekedési eszközökre a küldő államnak a nemzeti vagy konzuli lobogója kitűzhető és címere elhelyezhető.

(2) Az ebben a cikkben biztosított jog gyakorlása során figyelembe kell venni a fogadó állam jogszabályait és szokásait.

13. cikk

(1) A konzuli irattár és a konzuli okmányok - mindenkor és bárhol is vannak elhelyezve - sérthetetlenek.

(2) Nem hivatalos jellegű okmányok és tárgyak az irattárban nem tarthatók.

14. cikk

(1) A konzulátus jogosult a küldő állam kormányával, a fogadó államban vagy harmadik államban működő diplomáciai képviselőjével vagy más konzulátusával érintkezést fenntartani. Evégből a konzulátus igénybe veheti a távközlés valamennyi nyilvános eszközét, igénybe vehet továbbá futárt, lepecsételt csomagokat, zsákokat és tartályokat, valamint rejtjelet is használhat. A konzulátus azonban rádió-adóállomást csak a fogadó állam hozzájárulásával létesíthet és használhat.

(2) A távközlés nyilvános eszközeinek igénybevételéért a konzulátusra ugyanazok a díjszabások vonatkoznak, mint a diplomáciai képviselőkre.

(3) A konzulátus hivatalos levelezése (bármely távközlő eszközt is alkalmaz), továbbá az [\(1\) bekezdésben](#) említett lepecsételt csomagok, zsákok és egyéb tartályok sérthetetlenek és azokat a fogadó állam hatóságai nem vizsgálhatják meg és nem tarthatják vissza, feltéve, hogy kívülről jól látható jelzések mutatják hivatalos jellegüket. A csomagok, zsákok és a tartályok csak hivatalos levelezést és kizárólag hivatalos célokra használt tárgyakat tartalmazhatnak.

(4) A konzuli csomagok, zsákok és tartályok továbbításával megbízott személyek részére a fogadó állam ugyanazokat a jogokat, kiváltságokat és mentességeket biztosítja, mint amelyeket a küldő állam diplomáciai futárai számára megad. Minden ilyen személyt el kell látni olyan hivatalos irattal, amely feltünteti hivatali állását, valamint a konzuli küldeményt képező zsákok, tartályok és csomagok számát.

15. cikk

(1) A konzuli tisztviselő - kivéve az Egyezmény 48. cikkében és e cikk (2) bekezdésében meghatározott eseteket - mentes a fogadó állam joghatósága alól.

(2) Az e cikk [\(1\) bekezdésében](#) foglalt mentesség azonban nem nyer alkalmazást az alább felsorolt polgári perekben:

- a) a fogadó állam területén fekvő magántulajdonban álló ingatlanra vonatkozó perben, kivéve, ha a konzuli tisztviselő az ingatlant a küldő állam javára, a konzulátus céljára tartja birtokában;
- b) az olyan hagyatéki eljárással kapcsolatos perekben, amelyekben a konzuli tisztviselő, magánszemélyként, mint végrendeleti végrehajtó, hagyatéki gondnok, örökös vagy hagyományos és nem a küldő állam képviselőjeként szerepel;
- c) olyan perben, amely a konzuli tisztviselő által a fogadó államban hivatalos tevékenységén kívül folytatott bármilyen szabadfoglalkozással vagy kereskedelmi tevékenységgel kapcsolatos;
- d) jármű, hajó vagy repülőgép által a fogadó államban okozott balesetre vonatkozó, harmadik személy által indított kártérítési perben.

(3) Az e cikk [\(1\) és \(2\) bekezdésében](#) foglalt rendelkezéseket a konzuli tisztviselővel együttlakó családtagjaira is kell alkalmazni, feltéve, hogy azok nem a fogadó állam állampolgárai, vagy állandó lakosai.

(4) a) Az a konzuli alkalmazott, aki a küldő állam állampolgára és a fogadó államnak nem állandó lakosa, és aki az 5. cikk (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően igazgatási vagy műszaki feladatokat lát el, mentes a fogadó állam büntetőjoghatósága alól. Az e cikk [\(2\) bekezdés d\) pontjában](#) foglalt kivétellel a hivatalos minőségben kifejtett tevékenysége körében mentes ennek az államnak polgári és államigazgatási joghatósága alól is.

b) Az a) pont első mondatának rendelkezéseit az 5. cikk (1) bekezdése alá eső konzuli alkalmazottal együttlakó családtagjára is kell alkalmazni, feltéve, hogy azok nem a fogadó állam állampolgárai vagy állandó lakosai.

(5) Az e cikk [\(4\) bekezdése](#) alá nem eső konzuli alkalmazott hivatalos minőségében kifejtett tevékenysége körében - kivéve az e cikk [\(2\) bekezdés d\) pontjában](#) foglaltakat - mentes a fogadó állam joghatósága alól, feltéve, hogy annak nem állampolgára vagy állandó lakosa.

16. cikk

(1) A 15. cikk (5) bekezdésében meghatározott konzuli alkalmazott őrizetbevételéről, letartóztatásáról vagy az ellene indított büntető eljárásról a fogadó állam haladéktalanul értesíti a konzulátus vezetőjét.

(2) Az e cikk [\(1\) bekezdésének](#) rendelkezéseit alkalmazni kell a konzuli tisztviselő, valamint konzuli alkalmazott családtagjára is, akire nézve a 15. cikk (3) bekezdésében, illetőleg a 15. cikk (4) bekezdése b) pontjában biztosított kedvezmények nem vonatkoznak.

17. cikk

(1) a) A konzuli tisztviselőt és a konzuli alkalmazottat fel lehet kérni bírósági vagy államigazgatási eljárás során tanúvallomás tételére;

- b) az esetben, ha a konzuli tisztviselő vagy a 15. cikk (4) bekezdése alá eső konzuli alkalmazott az ilyen eljárás során a tanúvallomást megtagadja, vele szemben kényszerintézkedés vagy büntetés nem alkalmazható;
- c) a konzuli alkalmazott azonban a tanúvallomást nem tagadhatja meg, kivéve az e cikk (3) bekezdésében említett esetet.
- (2) Az e cikk (1) bekezdésének a konzuli tisztviselőre és a konzuli alkalmazottra vonatkozó rendelkezéseit vele együttlakó családtagjaira is alkalmazni kell, feltéve, hogy az a fogadó államnak nem állampolgára vagy nem állandó lakosa.
- (3) A konzuli alkalmazott nem köteles tanúvallomást tenni a konzulátus hivatalos tevékenysége körébe eső ügyekben, és joga van megtagadni, hogy a küldő állam jogát illetően szakértő tanúként vallomást tegyen.
- (4) A fogadó állam hatóságai nem kívánják meg hivatalos iratok vagy tárgyak felmutatását.
- (5) A konzuli tisztviselő vagy a konzuli alkalmazott meghallgatása során mindent meg kell tenni arra nézve, hogy hivatalos kötelességük teljesítésének akadályozását elkerüljék. A konzuli tisztviselő és a konzuli alkalmazott tanúként való meghallgatását - a konzulátus vezetőjének felkérésére - a lehetőség szerint írásban vagy szóban, a konzulátuson vagy az érintett személy lakásán kell fogatosítani.

18. cikk

- (1) A küldő állam lemondhat a 15. és 17. cikkekben említett bármelyik kiváltságról és mentességről.
- (2) A lemondásnak - kivéve a (3) bekezdésben foglalt esetet - mindig kifejezettnek kell lennie és azt írásban kell közölni a fogadó állammal.
- (3) Ha a 15. cikk szerint joghatósági mentességben részesülő személy keresetet indít, nem hivatkozhat a joghatóság alóli mentességre az alapkeresettel összefüggő viszontkereset tekintetében.
- (4) A polgári és államigazgatási joghatóság alóli mentességről való lemondást nem lehet úgy tekinteni, hogy az magába foglalja az ítélet végrehajtása alóli mentességről való lemondást is, ehhez külön lemondás szükséges.

19. cikk

A konzuli tisztviselő és a konzuli alkalmazott - a fogadó állam azon jogszabályainak tiszteletben tartásával, amelyek bizonyos övezetekbe a belépést állambiztonsági okok miatt szabályozzák vagy megtiltják - a fogadó államban szabadon közlekedhetnek.

20. cikk

- (1) A konzuli tisztviselő, valamint a konzuli alkalmazott - amennyiben a fogadó államnak nem állampolgára vagy nem állandó lakosa - a fogadó államban mentes a fegyveres erőknél teljesítendő szolgálat, valamint bármilyen fajta egyéb kötelező közzolgálat - például esküdt szolgálattal, katonai igénybevétellel, beszolgáltatással, beszállásolással kapcsolatos katonai kötelezettségek - alól.
- (2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit a konzuli tisztviselővel, valamint a konzuli alkalmazottal együttlakó családtagokra is alkalmazni kell, amennyiben a fogadó államnak nem állampolgárai, vagy nem állandó lakosai.

21. cikk

- (1) A konzuli tisztviselő, valamint a konzuli alkalmazott - amennyiben nem állandó lakosa a fogadó államnak - mentes mindazon kötelezettségek alól, amelyeket a fogadó állam törvényei és más jogszabályai a külföldiek nyilvántartásba vétele és tartózkodási engedélye, valamint más hasonló jellegű kötelezettségek tekintetében előírnak.
- (2) E cikk (1) bekezdésének rendelkezéseit a konzuli tisztviselővel és a konzuli alkalmazottal együttlakó családtagokra is alkalmazni kell, amennyiben nem állandó lakosai a fogadó államnak.

22. cikk

- (1) A fogadó állam, vagy bármely tagállama, illetőleg a helyi hatóságok nem vetnek ki, illetőleg nem hajtanak be semmiféle adót vagy azzal egy tekintet alá eső más tartozást
- a) azokra a telkekre, épületekre vagy épületrészekre, amelyeknek a küldő állam vagy ennek az államnak a képviselőjében eljáró természetes vagy jogi személy a tulajdonosa vagy bérője és amelyeket kizárólag a 9. cikkben meghatározott célokra használnak;
- b) az ilyen ingatlanok megszerzésére vonatkozó ügyletekre és okiratokra.
- (2) E cikk (1) bekezdése a) pontjának rendelkezései nem vonatkoznak a szolgáltatásokért fizetendő díjakra.